Dosarul nr.2-7393/23 2-23053348-12-2-11042023-1

H O T Ă R Î R E

În numele Legii

Dispozitivul hotărîrii a fost pronunțat public la 16 februarie 2024.
Cererea de apel a fost depusă la 15 martie 2024, însă recepționată contra semnătură la 19 martie 2024 (cu luarea în considerație a faptului că, în perioadele: 25 martie 2024-29 martie 2024, 22 aprilie 2024-26 aprilie 2024, judecătorul s-a aflat în concediu, cât și 01 mai 2024, 06 mai 2024, 09 mai 2024, 13 mai 2024-zile libere).

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, Judecătorul - Natalia Moldovanu
Grefier - Elena Gribiniuc

cu participarea: reprezentantului reclamantului, avocatul Vladimir Gromovenco, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 23 octombrie 2023 și reprezentantului pârâtului, avocatul Vladimir Curmeli, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 21 iulie 2023,

în lipsa: reclamantului Anton Russu, citat legal, contra semnătură, cât și prin intermediul avocatului său; pârâtei Elena Russu, citată legal, contra semnătură, cât și prin intermediul avocatului său și a reprezentantului intervenientului accesoriu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica, citat legal, care a depus avizul-concluzie cu privire la examinarea condițiilor social-locative și cerere de examinare a cauzei în lipsa sa,

în sediul instanței, în ședință de judecată publică a examinat cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Natalia Zamfir în interesele lui Anton Russu către Elena Russu privind desfacerea căsătoriei și acțiunea reconvențională depusă de avocatul Galina Gutium în interesele lui Elena Russu către Anton Russu, intervenient accesoriu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori,

C O N S T A T Ă:

Poziția, argumentele și solicitările reclamantului inițial.

La 10 aprilie 2023, avocatul Natalia Zamfir în interesele lui Anton Russu a depus în Judecătoria Chişinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată către Elena Russu privind desfacerea căsătoriei.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reprezentantul reclamantului, avocatul Natalia Zamfir, pot fi rezumate după cum urmează.

În fapt, a indicat că, reclamantul Anton Russu a încheiat căsătoria cu pârâta Elena Russu la 04 octombrie 2013, aceasta fiind trecută în Registrul de stare civilă, sub nr.*****.

A adăugat că, în timpul căsătoriei s-au născut 2 (doi) copii: *****, a.n.:***** și *****, a.n.:*****.

A menționat că, în ultimul timp comportamentul pârâtei s-a schimbat față de reclamant, manifestând un comportament fără respect. Au apărut neânțelegeri în rezultatul existenței intereselor contradictorii privind unele viziuni despre probleme vieții.

A notat că, situația descrisă mai sus deranjează și dezichilibrează reclamantul, fiind supus unor depresii și apărând probleme de sănătate.

Mai mult ca atât, avocatul Natalia Zamfir a subliniat că, reclamantul susține că, între el și pârâtă nu s-au mai păstrat careva sentimente, ceea ce denotă destrămarea definitivă a relațiilor de familie.

Pe acest fundal, contradicțiile dintre aceștia se manifestă din ce în ce mai acut. Reclamantul consideră că, căsătoria nu are perspectivă și urmează a fi desfăcută. Tentativa reclamantului de a desface căsătoria a eșuat de fiecare dată pe cale extrajudiciară.

A făcut trimitere la prevederile art.2 Cod familiei și a susținut că, principiile sprijinului reciproc moral și material lipsesc cu desăvârșire în relația dintre Anton Russu și Elena Russu.

Astfel, avocatul Natalia Zamfir a susținut că, reclamantul având în vedere atitudinea și comportamentul pârâtei în raport cu el, a pledat pentru desfacerea căsătoriei, deoarece în circumstanțele create familia nu mai poate fi menținută și din acest considerent, nu dorește oferirea unui termen de împăcare, prevăzut de art.37 alin.(4) Cod familiei.

A făcut referire la prevederile art.art.33 alin.(2), 37 alin.(1), 36 alin.(2) Cod familiei și a notat că, reclamantul consideră că, locul de domiciliu a copiilor minori trebuie să fie stabilit la domiciliul mamei, în conformitate cu prevederile art.64 alin.(1) Cod familiei - în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

Totodată, a susținut că, pentru întreținerea copiilor minori sunt necesare cheltuieli, iar reclamantul are venit permanent și este de acord să achite pensia de întreținere în cuantumul prevăzut de art.75 alin.(1) Cod familiei, și anume: 1/3 - pentru 2 copii.

Pe cale de consecință, avocatul Natalia Zamfir în interesele reclamantului Anton Russu a considerat că, în speță există temeiuri de fapt și de drept pentru admiterea integrală a acțiunii și a solicitat desfacerea căsătoriei încheiate între Anton Russu către Elena Russu la 04 octombrie 2013.

În drept, acțiunea reclamantului Anton Russu a fost întemeiată pe prevederile art.art.2, 33, 37, 64 Cod familiei și art.art.166, 167 Cod de procedură civilă.

Poziția, argumentele și solicitările pârâtei în acțiunea inițială și reclamantei reconvenționale Elena Russu.

După depunerea cererii de chemare în judecată, întru respectarea drepturilor pârâtei Elena Russu la un proces echitabil, instanța a dispus comunicarea actelor de procedură acesteia, explicându-i drepturile sale procedurale, inclusiv, dreptul de a depune referință asupra cererii de chemare în judecată.

La 15 mai 2023, reprezentantul pârâtei Elena Russu, avocatul Galina Gutium, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 05 mai 2023 (f.d.26) a

formulat și a depus acțiune/cerere reconvențională către Anton Russu, intervenient accesoriu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica privind stabilirea domiciliului copiilor minori Daniil și Milana, împreună cu mama, Elena Russu și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de 1/3 din toate veniturile realizate lunar, dar nu mai puțin ca din cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată și până la atingerea majoratului copiilor minori (f.d.29-30).

În motivarea acesteia a indicat că, la 04 octombrie 2013, Elena Russu a încheiat căsătoria cu Anton Russu, înregistrată de Oficiul Stării Civile sect.Botanica, mun.Chișinău cu nr.*****, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie seria *****, prezentat de către Anton Russu.

A afirmat că, din această căsătorie soții Russu au 2 (doi) copii minori *****, a.n.:***** și *****, a.n.:*****.

Subsecvent, a menționat că, copiii minori Daniil și Milana locuiesc permanent împreună cu mama lor Elena Russu, reieșind din ce a și solicitat determinarea domiciliului copiilor minori împreună cu mama și stabilirea mărimii și modului de plată a pensiei de întreținere pentru copiii minori.

A făcut referire la prevederile art.art.74 alin.(1), 75 alin.(1) Cod familiei și a notat că, reieșind din cele expuse, în temeiul art.art.58 alin.(1), 61 alin.(1), 63, 74 alin.(1), 75 alin.(1), 97-98 alin.(2) Cod familiei, art.art.5, 33, 83-85, 166-167, 172-173 alin.(1) lit.c) Cod de procedură civilă, a solicitat admiterea cererii reconvenționale privind stabilirea domiciliului copiilor minori Daniil și Milana, împreună cu mama și încasarea de la Anton Russu în beneficiul Elenei Russu a pensiei pentru întreținerea copiilor minori, în mărime de 1/3 din toate veniturile realizate lunar, dar nu mai puțin ca din cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, începând cu data adresării cererii în judecată și până la atingerea majoratului copiilor minori.

Totodată, la 08 septembrie 2023, prin intermediul cancelariei instanței, reprezentantul pârâtei, avocatul Vladimir Curmeli, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 21 iulie 2023 (f.d.49) a depus cerere privind anexarea explicațiilor scrise ale pârâtei Elena Russu referitor la pretenția privind desfacerea căsătoriei, prin care ultima a fost categoric împotriva desfacerii căsătoriei.

Poziția, argumentele și solicitările lui Anton Russu asupra acțiunii reconvenționale.

La ședința din 16 februarie 2024, reprezentantul reclamantului, avocatul Gromovenco Vladimir, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 23 octombrie 2023 (f.d.47) a recunoscut parțial acțiunea reconvențională, fiind de acord cu pretenția stabilirii domiciliului copiilor minori cu mama, iar referitor la pretenția de încasare a pensiei de întreținere, a solicitat să fie încasată pensia, în formă fixă, în mărime de 2 500 lei pentru fiecare copil (f.d.130).

Poziția, argumentele și solicitările intervenientului accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica asupra acțiunii reconvenționale.

La 01 noiembrie 2023 și 30 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice a instanței, au fost înregistrate cererile similare ale intervenientului accesoriu, Direcția

pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica de examinare a cauzei în lipsa sa (f.d.58, 67), cu anexarea ***avizului-concluzie*** ***** din 31 octombrie 2023 (29 noiembrie 2023) cu privire la evaluarea/examinarea condițiilor social-locative ale cet.Elena Rssu, întocmit de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica (f.d.57, 59-60, 66, 68-69).

În avizul-concluzie al autorității tutelare a fost indicat că, în urma examinării cererii reconvenționale a Elenei Russu către Anton Russu cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, Daniil și Milana, cât și în rezultatul evaluării materialelor acumulate la dosar, s-a constatat că copii minori sunt născuți în relația de căsătorie dintre Elena Russu și Anton Russu. Căsătoria a fost înregistrată de către OSC Botanica, mun.Chişinău la 05 aprilie 2023 şi înregistrată cu numărul *****.

În procesul instrumentării cazului minorilor au fost examinate condiţiile sociale şi de trai ale reclamantei, domiciliată în mun.Chişinău, *****, constatându-se că aici locuiesc:

- reclamanta Elena Russu, a.n.:***** angajată în calitate de director de școală de limbi străine;

- copilul *****, a.n.:***** care frecventează *****;

-copilul *****, a.n.:***** elevă la Liceul „*****.

Familia locuieşte într-un apartament privat pe numele reclamantei cu suprafața totală de 48 m^2, constituit din 2 (două) odăi, antreu, bucătărie și bloc sanitar. Condițiile de trai sunt bune, starea sanitaro-igienică este respectată. La momentul vizitei în casă era totul ordonat și îngrijit. Imobilul este dotat și utilat bine, cu mobilier și electrocasnice. Totodată, este conectat la toate rețelele necesare adaptate vieții cotidiene. Copii dispun de spațiu personal amenajat conform vârstelor și nevoilor acestora, respectiv cu mobilier adaptat și alte rechizite.

Astfel, condițiile de trai se consideră a fi bune și corespund normelor sanitare.

Din relatările reclamantei, cu tata copiilor mențin relații de comunicare.

Prin urmare, în urma analizei materialelor acumulate la dosar, Comisia pentru Protecția Copilului din cadrul Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului a sectorului Botanica, a considerat că, reclamanta Elena Russu, dispune de condițiile necesare pentru creșterea, întreținerea, educația şi instruirea copiilor săi, ***** și *****.

Incidente procedurale.

I. La 10 aprilie 2023, avocatul Natalia Zamfir în interesele lui Anton Russu a depus în Judecătoria Chişinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată către Elena Russu privind desfacerea căsătoriei (f.d.4-5).

Primar, cererea de chemare în judecată a fost repartizată pentru examinare în mod automat-aleatoriu judecătorului Judecătoriei Chişinău (sediul Centru), Ioana Chironeț la 11 aprilie 2023 (f.d.1).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Ioana Chironeț din 12 aprilie 2023, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare în procedura contencioasă generală (f.d.10).

Totodată, la 03 mai 2023 de la Judecătoria Chișinău (sediul Central) a parvenit ordinul nr.197 din 02 mai 2023, prin care a fost detașată d.Ioana Chironeț, judecător în

cadrul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) pentru exercitarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, începând cu 02 mai 2023 până la 02 mai 2029 în conformitate cu Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii nr.132/8 din 02 mai 2023 cu privire la detașarea mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii aleși din rândul judecătorilor (f.d.15).

Prin încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Serghei Dimitriu din 19 mai 2023, a fost dispusă redistribuirea automat-aleatorie a cauzei civile unui alt judecător specializat în materie civilă, pentru examinare (f.d.16).

Astfel, cauza civilă a fost **repartizată repetat** judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Natalia Moldovanu, la ***22 mai 2023*** (f.d.17).

Prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Natalia Moldovanu din **23 mai 2023** a fost fixată ședința de pregătire a cauzei de dezbateri judiciare pentru **20 iunie 2023, ora 09.00**, ***cu citarea părților și/sau reprezentanților săi*** (f.d.18-19, 20).

II. La 15 mai 2023, prin intermediul cancelariei instanței, reprezentantul pârâtei Elena Russu, avocatul Galina Gutium, împuternicită prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 05 mai 2023 (f.d.26) a depus cerere reconvențională *(în interiorul termenului de decădere acordat* participanților procesului: până la 16 iunie 2023 (inclusiv) - prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 mai 2023 (f.d.18)) către Anton Russu, intervenient accesoriu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori (f.d.29-30).

Prin încheierea protocolară din 20 iunie 2023 a fost pusă pe rol acțiunea reconvențională (f.d.37-38).

III. La 31 ianuarie 2024, prin intermediul cancelariei instanței, reprezentantul pârâtei Elena Russu, avocatul Vladimir Curmeli, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 21 iulie 2023 (f.d.49) a depus pretenții suplimentare la acțiunea reconvențională (*peste termenul de decădere acordat* participanților procesului: până la 16 iunie 2023 (inclusiv) - prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 mai 2023) privind partajarea averii comune și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.72-73).

Prin încheierea protocolară a instanței din 01 februarie 2024 cererea cu pretenții suplimentare la acțiunea reconvențională privind partajarea averii comune și compensarea cheltuielilor de judecată a fost restituită și i-a fost explicat pârâtei (în acțiunea inițială)/reclamantei reconvenționale că, restituirea cererii nu exclude posibilitatea depunerii acesteia (cu o acțiune separată privind partajarea proprietății comune) în condiţii generale (f.d.75-76).

Or, în temeiul art.172 alin.(2) Cod de procedură civilă, intentarea acţiunii reconvenţionale se face conform regulilor generale de intentare a acţiunii. *Dispoziţiile privind administrarea probelor se aplică în mod corespunzător.*

Iar potrivit art.173 alin.(3) Cod de procedură civil, dacă cererea depusă ca reconvenţională nu se încadrează în niciun temei prevăzut la alin.(1) din prezentul articol sau *este depusă peste termenul stabilit la art.172*, instanţa o restituie părţii printr-o

încheiere protocolară nesusceptibilă de recurs, cu posibilitatea depunerii acesteia în condiţii generale.

Mai mult ca atât, art.192 alin.(2) Cod de procedură civilă, statuează că, cauzele privind *încasarea pensiei de întreţinere* […] *se judecă de urgenţă şi în mod prioritar.*

IV. La ședința de judecată din 01 noiembrie 2023, reprezentantul pârâtei Elena Russu, avocatul Vladimir Curmeli, reieșind din explicațiile scrise ale pârâtei (f.d.50-53), care era categoric împotriva desfacerii căsătoriei, considerând că soțul său (reclamantul din speță) face o greșeală necugetată, reieșind din ce, în interesul copiilor lor mici, Milana și Daniil, și păstrării familiei lor, a solicitat stabilirea unui termen de împăcare de 6 (șase) luni.

Prin încheierea protocolară a instanței din 01 noiembrie 2023 a fost admisă parțial cererea avocatului Vladimir Curmeli în interesele pârâtei și le-a fost acordat părților un termen de împăcare de 3 (trei) luni, astfel ședința fiind amânată pentru data de 01 februarie 2024 (f.d.62-64).

Or, conform art.37 alin.(4) Cod de procedură civilă, dacă, în procesul examinării cererii de desfacere a căsătoriei, *unul dintre soţi nu-şi dă acordul la divorţ*, instanţa judecătorească *va amâna examinarea cauzei*, *stabilind un termen de împăcare de la o lună la 6 luni*, cu excepţia cauzelor de divorţ pornite pe motivul violenţei în familie confirmate prin probe.

Alin.(5) al aceluiași articol, prevede că, dacă măsurile de împăcare nu au dat efecte şi soţii continuă să insiste asupra divorţului, instanţa judecătorească va satisface cererea respectivă.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului/pârâtului în acțiunea reconvențională, avocatul Vladimir Gromovenco, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 23 octombrie 2023 (f.d.47) a susținut cererea de chemare în judecată și a solicitat admiterea integrală a acesteia, reiterând argumente de fapt și de drept expuse în acțiune, și a recunoscut parțial acțiunea reconvențională și anume, a recunoscut pretenția privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu mama, iar referitor la pretenția privind stabilirea pensiei de întreținere, a solicitat să fie încasată în sumă fixă, în mărime de 2 500 lei pentru fiecare copil.

În ședința de judecată, reprezentantul pârâtei/reclamantei reconvenționale, avocatul Vladimir Curmeli, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr.***** din 21 iulie 2023 (f.d.49) a recunoscut cererea de chemare în judecată inițială privind desfacerea căsătoriei (după acordarea termenului de împăcare de 3 luni) și a susținut acțiunea reconvențională, solicitând admiterea integrală a acesteia, reiterând argumente de fapt și de drept expuse în acțiunea reconvențională.

Ulterior, a fost depus demers privind majorarea cuantumului pretenției, considerând că cota parte lui Anton Russu a pensiei pentru întreținerea copiilor minori trebuie să fie majorată la 1/3 din toate veniturile realizate lunar, dar nu mai puțin ca din cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, începând cu data adresării cererii în judecată și până la atingerea majoratului copiilor minori (f.d.82-83).

În cadrul ședinței de judecată, intervenientul accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica nu s-a prezentat, fiind citat în mod legal, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe avizul de recepție a citației (f.d.42), însă prin cererile înregistrae, prin intermediul poștei electronice a instanței la 01 noiembrie 2023 și 30 noiembrie 2023, a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa (f.d.57-58, 66-67).

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind explicațiile participanților la proces asupra acțiunilor formulate, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, verificând temeinicia argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată inițială în raport cu argumentele expuse în acțiunea reconvențională, apreciind pretenţiile formulate în acţiuni în raport cu probele prezentate, administrându-le pertinenţa şi temeinicia prin prisma prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată conchide că, cererea de chemare în judecată înaintată de Anton Russu este întemeiată și urmează a fi admisă, iar acțiunea reconvențională depusă de Russu Elena urmează a fi admisă în parte, din următoarele considerente.

Potrivit art.117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sânt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.

În corespundere cu art.118 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Prevederile art.121 Cod de procedură civilă, stipulează că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu prevederile art.130 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Conform art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În temeiul art.240 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic

dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu prevederile art.120 din Constituția Republicii Moldova coroborat cu art.16 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărîrile judecătorești definitive sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

CEDO reiterează că, deși art.6§1 obligă instanțele să își motiveze hotărîrile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument. Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărîrii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei.

Astfel, din înscrisurile atașate la dosar, se atestă cert faptul că, reclamantul Anton Russu și pârâta Elena Russu (anterior Gordienco) au încheiat căsătoria la 04 octombrie 2013, ce a fost înregistrată și trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr.*****, circumstanță confirmată prin originalul (duplicatului) certificatului de căsătorie cercetat în ședința de judecată și anexat (în copie) la materialele cauzei (f.d.32).

Concomitent, s-a stabilit că, părțile litigante, Anton Russu și Elena Russu sunt părinții copiilor minori: *****, născută la ***** (f.d.6) și *****, născut la ***** (f.d.7).

Cu referire la pretenția de desfacere a căsătoriei, instanța constată următoarele.

Din conținutul cererii de chemare în judecată depusă de Anton Russu rezultă că, căsătoria a eșuat, soții nu mai găsesc soluții comune asupra problemelor ce apar, iar tentativele de menținere a familiei nu s-au soldat cu nici un rezultat. În ultimul timp, comportamentul pârâtei s-a schimbat față de reclamant, manifestând un comportament fără respect. Au apărut neânțelegeri în rezultatul existenței intereselor contradictorii privind unele viziuni despre probleme vieții, iar situația descrisă mai sus deranjează și dezechilibrează reclamantul, ultimul fiind supus unor depresii și apărând probleme de sănătate.

Potrivit afirmației reclamantului, se reține că, între el și pârâtă nu s-au mai păstrat careva sentimente, ceea ce denotă destrămarea definitivă a relațiilor de familie și pe acest fundal, contradicțiile dintre aceștia se manifestă din ce în ce mai acut.

În opinia reclamantului, căsătoria nu are perspectivă și urmează a fi desfăcută, or, tentativa reclamantului de a desface căsătoria a eșuat de fiecare dată pe cale extrajudiciară.

Astfel, având în vedere atitudinea și comportamentul pârâtei în raport cu reclamantul, în contextul circumstanțelor create a condus la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării și menținerii, în continuare a familiei lor.

În conformitate cu art.2 alin.(1)-(3) Cod familiei, familia şi relaţiile familiale în Republica Moldova sînt ocrotite de stat. Numai căsătoria încheiată la organele de stat de stare civilă (denumite în continuare *organe de stare civilă*) generează drepturile şi obligaţiile de soţi prevăzute de prezentul cod. Relaţiile familiale sînt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimţită între bărbat şi femeie, egalitate în drepturi a soţilor în familie, sprijin reciproc moral şi material, fidelitate conjugală, prioritate a educaţiei copilului în familie, manifestare a grijii pentru

întreţinerea, educaţia şi apărarea drepturilor şi intereselor membrilor minori şi ale celor inapţi de muncă ai familiei, soluţionare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieţii familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relaţiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor şi intereselor legitime ale membrilor familiei.

Potrivit art.9 alin.(1)-(2) Cod familiei, încheierea căsătoriei are loc la organele de stare civilă, precum și la alte organe abilitate prin lege. Drepturile şi obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei la organele de stare civilă.

În concordanţă cu prevederile art.16 alin.(1)-(4) Cod familiei, toate problemele vieții familiale se soluționează de către soți în comun, în conformitate cu principiul egalității lor în relațiile familiale. Fiecare dintre soți este în drept să-și continue ori să-și aleagă de sine stătător îndeletnicirea și profesia. Soții își determină domiciliul în mod liber și independent. Relațiile dintre soți se bazează pe stimă și ajutor reciproc, pe obligații comune de întreținere a familiei, de îngrijire și educație a copiilor.

Norma legală reglementată de art.35 Cod familiei, statuează că, în cazurile prevăzute la art.36 alin.(1) şi (2), căsătoria se desface de către organul de stare civilă, în cazurile prevăzute la art.36 alin.(4) şi (5) şi la art.37 - pe cale judecătorească, iar în condițiile prevăzute la art.41 şi 42 din Legea nr.246/2018 privind procedura notarială - de către notar.

Conform dispozițiilor art.37 alin.(1)-(5) Cod familiei, dacă soții au copii minori comuni și nu au ajuns la un acord privind întreținerea, educația și domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorț al unuia dintre soți, cu excepția cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) și a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută prin încheiere notarială, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească. Desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească și în cazurile cînd există acordul la divorț al ambilor soți, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la organul stare civilă pentru soluționarea problemei. Instanța judecătorească va desface căsătoria dacă va constata că convieţuirea soţilor şi păstrarea familiei în continuare sînt imposibile. *Dacă, în procesul examinării cererii de desfacere a căsătoriei, unul dintre soţi nu-şi dă acordul la divorţ, instanţa judecătorească va amîna examinarea cauzei, stabilind un termen de împăcare de la o lună la 6 luni, cu excepţia cauzelor de divorţ pornite pe motivul violenţei în familie confirmate prin probe*. Dacă măsurile de împăcare nu au dat efecte şi soţii continuă să insiste asupra divorţului, instanţa judecătorească va satisface cererea respectivă.

În conformitate cu prevederile art.39 alin.(1)-(3) Cod familiei, în cazul desfacerii căsătoriei la organul de stare civilă, la notar, aceasta încetează din ziua înregistrării divorțului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească - din ziua cînd hotărîrea instanței judecătorești a rămas definitivă. Dacă problema divorțului a fost soluționată pe cale judecătorească, acesta urmează a fi înregistrat în modul prevăzut pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă. Soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie pînă la obținerea certificatului de divorț de la organul stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestora. Instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de 3 zile de la data cînd hotărîrea privind desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, o copie a acesteia organului stare civilă din raza ei teritorială.

Din perspectiva normelor legale precitate *supra*, instanța conchide că, căsătoria nu mai poate fi menținută, în condițiile în care unul dintre soți nu este de acord cu aceasta.

În conformitate cu prevederile art.36 alin.(1) Cod familiei, în baza acordului comun al soţilor, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, *căsătoria este desfăcută la organul de stare civilă* în a cărui rază teritorială se află domiciliul unuia dintre soţi. Soții participă la desfacerea căsătoriei în condiţiile Legii nr.100/2001 privind actele de stare civilă.

Instanța de judecată subliniază că, desfacerea căsătoriei la Serviciul Stare Civilă este posibilă doar în cazul în care ambii soți sunt de acord.

La caz, se constată că, desfacerea căsătoriei la Serviciul Stare Civilă, după părerea reclamantului, nu a fost posibilă, deoarece pârâta nu dorea să se prezinte la Agenția Servicii Publice, și ca urmare, reclamantul a fost nevoit să promoveze în justiție o acțiune cu privire la desfacerea căsătoriei.

La rândul său, pârâta, nefiind de acord cu desfacerea căsătoriei, a pledat inițial pentru stabilirea unui termen de împăcare.

Instanța de judecată relevă că, căsătoria nu poate fi menținută, în condițiile în care unul dintre soți nu este de acord cu acest lucru.

Totodată, dacă măsurile de împăcare nu au dat efecte şi soţii continuă să insiste asupra divorţului, instanţa judecătorească va satisface cererea respectivă.

Astfel, este necesar de subliniat că, luând în considerație explicațiile scrise ale pârâtei, instanța le-a oferit soților Russu un termen de împăcare de 3 (trei) luni.

Se reține că, după stabilirea termenului de împăcare de 3 (trei) luni acordat soților Russu - imposibilitatea menținerii căsătoriei, a fost confirmată cert și de reprezentantul pârâtei Elena Russu, avocatul Vladimir Curmeli care a afirmat că, măsurile de împăcare nu au dat efecte, și în prezent, familia, de fapt s-a destrămat definitiv.

Astfel, instanța a constatat că, în prezentul litigiu, ambii soți, atât Anton Russu, cât și Elena Russu, prin intermediul reprezentanților săi, au insistat asupra divorţului și au pledat pentru adoptarea unei soluții de desfacere a căsătoriei, menționând că, incompatibilitatea caracterelor și viziunilor contrare asupra modului de conviețuire a condus la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei dintre soții Anton Russu și Elena Russu.

Deci, se reține că după acordarea termenului de împăcare de 3 (trei) luni, ambii soți au optat pentru adoptarea unei soluții de desfacere a căsătoriei, menționând că, menținerea căsătoriei în continuare este imposibilă.

Astfel, stabilind că, ambii soți au confirmat intenția certă de a se separa, eșuând toate căile de împăcare și, ambii, doresc desfacerea căsătoriei, instanța de judecată conchide asupra temeiniciei cererii de chemare în judecată formulată de Anton Russu, urmând a fi pronunțată o soluție de desfacere a căsătoriei, așa cum indică norma art.37 alin.(3) Cod familiei.

Concomitent, se reține că, copia hotărîrii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă, se va transmite Serviciului de Stare Civilă.

Subsecvent, instanța reține că, Anexa nr.1 al Legii taxei de stat, prevede expres cuantumurile taxei de stat.

Astfel, conform pct.2.2.2. al Anexei nr.1 al Legii taxei de stat, pentru înregistrarea actelor de stare civilă, pentru eliberarea documentelor de stare civilă (certificatelor, extraselor), precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă: *pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei*: *în baza hotărîrii instanței judecătorești* […], constituie - 500% din unitatea convențională.

Având în vedere dispozițiile legale indicate *supra*, instanța judecătorească conchide necesar de a încasa de la Anton Russu în beneficiul statului taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei (la eliberarea certificatului de divorț) în cuantum de 500% din unitatea convențională (egală cu 50 lei), ceea ce constituie suma de 250 (două sute cincizeci) lei (după formula de calcul: 500% x 50 lei = 250 lei), iar pe Elena Russu a o scuti de la achitarea taxei de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț la Agenția Servicii Publice.

Cât privește cerința reclamantei reconvenționale/pârâtei în acțiunea inițială cu privire la stabilirea domiciliului copiilor minori, instanța relevă următoarele.

Din dispozițiile art.16 al Legii privind drepturile copilului, rezultă cert că, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului.

În conformitate cu prevederile art.17 al Legii privind drepturile copilului, copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în oricare altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Potrivit art.8 alin.(1) al Legii privind drepturile copilului nr.338 din 15 decembrie 1994, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

În conformitate cu dispozițiile art.62 alin.(1) și (3) Cod familiei, drepturile părinților nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului. Toate problemele privind educația și instruirea copilului se soluționează de către părinți de comun acord, ținându-se cont de interesele și de părerea copilului.

Reieșind din prevederile art.63 alin.(1)-(3) Cod familiei, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. În cazul în care părinţii locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinţi vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinţilor. Dacă lipseşte acordul părinţilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a

împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul minorului se stabileşte de către instanţa de judecată, ţinând cont de interesele şi opinia copilului, în conformitate cu vârsta şi gradul său de maturitate. În acest caz, instanţa judecătorească va lua în considerare ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, faţă de fraţi şi surori, vârsta copilului, calităţile morale ale părinţilor, relaţiile existente între fiecare părinte şi copil, **posibilităţile părinţilor de a crea condiţii adecvate pentru educaţia şi dezvoltarea copilului** (îndeletnicirile şi regimul de lucru, condiţiile de trai etc.). La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorităţii tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinţi, care va conţine, după caz, şi informaţia disponibilă privind actele de violenţă în această familie şi persoana agresorului familial.

Prin prisma art.64 alin.(1) Cod familiei, părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

Totodată, conform art.9 alin.(1) și (3) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului adoptată la New York la 20 noiembrie 1989, statele părți vor veghea ca nici un copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței lor, cu excepția situației în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și în conformitate cu legile și procedurile aplicabile, că această separare este necesară în interesul superior al copilului. Statele părți vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinți sau de unul dintre ei de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.

La caz, instanța reiterează și prevederile art.18 alin.(1) din Convenția menționată *supra,* care stabilesc că, statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

Interesul superior al copilului este singurul criteriu după care instanța se călăuzește pentru a decide cu privire la exercitarea drepturilor părintești. Pentru a-l determina trebuie să se țină seama de întregul complex de împrejurări menite să asigure copilului o dezvoltare fizică, morală și intelectuală armonioasă, interesând nu numai posibilitățile materiale ale părinților, ci și vârsta copilului, comportarea părinților înainte de separare, gradul de atașament și preocupare pe care l-au manifestat față de copil, precum și legăturile afective ce s-au stabilit între părinți și copil, între copil și alți membri ai familiei extinse.

Instanța de judecată constată că, pârâtul în acțiunea reconvențională Anton Russu a recunoscut acțiunea în partea stabilirii domiciliului copiilor minori, cu mama, fiind de acord integral cu această pretenție.

Mai mult ca atât, inițial prin cererea de chemare în judecată, reclamantul, de asemenea a considerat că, locul de domiciliu a copiilor minori trebuie să fie stabilit la

domiciliul mamei, în conformitate cu prevederile art.64 alin.(1) Cod familiei - în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

Se atestă că, potrivit avizului-concluzie al Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica și în rezultatul evaluării materialelor acumulate la dosar, s-a constatat că copii minori sunt născuți în relația de căsătorie dintre Elena Russu și Anton Russu, căsătoria cărora a fost înregistrată de către OSC Botanica, mun.Chişinău la 04 octombrie 2013 şi înregistrată cu nr.*****.

În procesul instrumentării cazului minorilor au fost examinate condiţiile sociale şi de trai ale Elenei Russu, domiciliată în mun.Chişinău, *****, constatându-se că aici locuiesc: reclamanta Elena Russu, a.n.:***** angajată în calitate de director al școlii de limbi străine și copii minori: *****, a.n.:***** care frecventează ***** și *****, a.n.:***** - elevă la Liceul „*****.

Din conținutul avizului-concluzie respectiv, se deduce că, familia locuieşte într-un apartament privat pe numele lui Elena Russu cu suprafața totală de 48 m^2, constituit din două odăi, antreu, bucătărie și bloc sanitar. Condițiile de trai sunt bune, starea sanitaro-igienică este respectată, în casă este totul ordonat și îngrijit. Imobilul este dotat și utilat bine, cu mobilier și electrocasnice și este conectat la toate rețelele necesare adaptate vieții cotidiene. Copii dispun de spațiu personal amenajat conform vârstelor și nevoilor acestora, respectiv, cu mobilier adaptat și alte rechizite. Astfel, condițiile de trai se consideră a fi bune și corespund normelor sanitare. Din relatările reclamantei, cu tata copiilor mențin relații de comunicare.

Prin urmare, în urma analizei materialelor acumulate la dosar, Comisia pentru Protecția Copilului din cadrul Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului a sectorului Botanica, a considerat că, Elena Russu dispune de condițiile necesare pentru creșterea, întreținerea, educația şi instruirea copiilor săi, Daniil și Milana.

În speță, se mai relevă cert că, din momentul destrămării de facto a familiei Russu, copiii minori, Daniil și Milana au rămas la domiciliul mamei, fiind asigurați cu toate cele necesare de către ambii părinți.

Reieșind din declarațiile reprezentanților părților depuse în cursul judecării cauzei, și faptul că Anton Russu a fost de acord cu stabilirea domiciliului copiilor minori, cu mama acestora, instanța de judecată conchide în mod just a determina domiciliul copiilor minori: *****, născută la ***** și *****, născut la *****, cu mama, Elena Russu, cu care minorii se află la moment.

Referitor la cerința privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minor, instanța de judecată reține că, potrivit art.18 alin.(1) al Legii nr.338 din 15 decembrie 1994, privind drepturile copilului, rezultă că, ambii părinți, în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În conformitate cu dispozițiile art.3 alin.(1) din Convenția internațională din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului - în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele

judecătoreşti, autorităţile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

În conformitate cu prevederile art.46 Cod familiei, drepturile şi obligaţiile reciproce ale părinţilor şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege.

Potrivit art.47 alin.(1), (3) Cod familiei, proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabileşte în baza documentelor care confirmă naşterea copilului de la mamă într-o instituţie medicală. Copilul născut din părinţi căsătoriţi ori în timp de 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soţului mamei copilului are ca tată pe soţul (fostul soţ) al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.

Conform art.58 alin.(1), (2) Cod familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Drepturile şi obligaţiile părinţilor, cu excepţiile prevăzute de prezentul cod, încetează din momentul atingerii majoratului sau obţinerii capacităţii depline de exerciţiu de către copil.

Iar potrivit art.60 alin.(1), (2) Cod familiei, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Părinţii poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală şi spirituală a copiilor şi au prioritate la educaţia lor faţă de oricare alte persoane.

Conform dispozițiilor art.74 alin.(1)-(3) Cod familiei, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare.

Din sensul normelor legale *enunțate* urmează că, instanța de judecată deține competența de a încasa forțat pensia de întreținere a copiilor minori, doar atunci când între părinți nu există un contract încheiat în acest sens.

Instanța de judecată a constatat că, între părțile la proces nu există un acord referitor la întreţinerea copiilor minori, fapt ce denotă că, cuantumul pensiei pentru întreținerea minorilor Russu Daniil și Russu Milana urmează a fi stabilit de către instanța de judecată.

Este de menționat că, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Această obligaţie ocupă, prin finalitatea sa, un loc central în cadrul raporturilor patrimoniale dintre părinţi şi copii, întrucât ea a fost instituită în special pentru a asigura bune condiţii materiale de creştere şi de educare a minorilor.

Temeiul de bază al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor părinţilor şi copiilor este apariţia (naşterea) copiilor de la părinţii acestora, certificată în ordinea prevăzută de lege. Apariţia raporturilor părinteşti este precedată de: faptul naşterii copilului; faptul ce ține de legătura de rudenie; stabilirea apariţiei copilului în modul prevăzut de legislaţie. Obligaţia de întreţinere a copiilor minori de către părinţi este o obligaţie primordială a membrilor de familie între care pot exista anumite raporturi de întreţinere.

Obligaţia de întreţinere, de cele mai multe ori, este realizată fără nici o incursiune în viaţa familiei, adică în situaţia în care familia din diverse motive se destramă şi părinţii nu mai locuiesc împreună, ei pot încheia un contract privind modul de plată şi cuantumul mijloacelor pentru întreţinerea copilului. Dacă întreţinerea nu se plăteşte în mod benevol şi nici nu există un contract privind plata întreţinerii pentru copii, pensia de întreţinere se încasează în baza unei hotărîri judecătoreşti. În temeiul acesteia, debitorii obligaţiei de întreţinere vor fi obligaţi să ofere copiilor întreţinerea necesară.

Instanța de judecată mai reține că, **starea materială** reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, **a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit**, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei.

Starea familială defineşte conjunctura şi relaţiile persoanei (părintelui) în interiorul comunităţii umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, iar sintagma alte circumstanţe importante, stipulate la finalul normei citate, extinde sfera de aplicare a art.75 Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanţei de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condiţiile reliefate *supra.*

Din interpretarea art.75 alin.(1) Cod familiei, rezultă că, titularul acţiunii care pretinde încasarea pensiei de întreţinere îşi poate întemeia pretenţiile sale potrivit regulilor generale ale procesului civil (contradictorialitatea, egalitatea, etc.) susținând şi fortificând poziţia în instanţă de judecată prin prezentarea probelor de rigoare, fără a fi necesară respectarea unor condiţii prealabile ce ar obliga reclamantul (părintele) să purceadă la adresarea în judecată, întru obţinerea unui act judecătoresc de dispoziţie având ca obiect încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul din căsătoria în care se află.

Or, legiuitorul nu a prevăzut în cazul încasării pensiei de întreţinere a altor condiţii suplimentare decât cele indicate în art.75 alin.(1) Codul familiei, însă potrivit principiului disponibilităţii, reclamantul nu este privat de dreptul de a prezenta în instanţă o asemenea probă scrisă dacă ea există.

Totodată, la soluționarea litigiilor cu privire la încasarea pensiei de întreținere a minorilor, instanţele de judecată urmează a ţine cont de principiul interesului superior al copilului, consacrat la art.9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menţinerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinţi care nu se află în relaţie de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreţinere pentru fiecare copil în parte.

Prin prisma normelor enunțate *supra*, se concluzionează că, ambii părinți în egală măsură poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Instanța de judecată reiterează că, prin cererea reconvențională înaintată, reclamanta Elena Russu a solicitat încasarea din contul pârâtului Anton Russu a pensiei de întreținere pentru copiii minori, în mărime de 1/3 din toate veniturile realizate lunar, dar nu mai

puțin ca din cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, începând cu data adresării cererii în judecată și până la atingerea majoratului copiilor minori.

Se atestă că, din explicațiile depuse în cadrul ședinței de judecată de către reprezentantul pârâtului Anton Russu, acesta a fost de acord să achite pensia de întreținere în formă fixă, în sumă de a câte 2 500 lei pentru fiecare copil, ceea ce reprezintă de fapt mai mult decât 1/3 din salariul acestuia, însă cu această poziție, reprezentantul reclamantei reconvenționale și-a expus dezacordul, insistând asupra încasării din contul pârâtului a pensiei de întreținere a copiilor minori, în mărime de 1/3 din toate veniturile realizate lunar, dar nu mai puțin ca din cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie, deoarece tatăl minorilor este angajat oficial în câmpul muncii.

Prin urmare, reieșind din prevederile legale enunțate mai *sus,* se reține că, Codul familiei stabilește, la art.75 alin.(1) și (2), că **pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor** în mărime de 1/4 - pentru un copil, **1/3 - pentru 2 copii** şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, **ţinându-se cont de starea materială** şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

La caz, pârâtul Anton Russu a prezentat instanței de judecată probe cu referire la starea materială și acte justificative ce reflectă cu certitudine starea financiară a acestuia, cât și cuantumul veniturilor lunare pe care le deține, menționând initial chiar prin cererea de chemare în judecată, cât și în ședința de judecată că, per general, ultimul este de acord să achite pensia de întreținere pentru copii săi minori.

Astfel, instanța reține că, pârâtul Anton Russu este angajat în cadrul companiei S.C. „GLOBALCONECT" S.R.L., având un salariu permanent lunar stabil, în cuantum de 10 500 lei, fapt confirmat prin certificatul nr.10 din 09 octombrie 2023, eliberat de conducătorul entității, Tatiana Russu (f.d.61).

Totodată, instanța evidențiază și faptul că valoarea minimului de existență stabilită de Biroul Național de Statistică, în medie, pe lună, pentru un copil în vârstă de 1-6 ani, **în orașe mari, pentru I (primul) semestru al anului 2023**, constituie suma de 2 677 lei (/2 părinți = 1 338,50 lei), iar pentru un copil de vârsta 7-17 ani, constituie suma de 3 470,40 lei (/2 părinți=1 735,20 lei) și a fost determinată prin prisma situației socio-economice, veniturilor, cheltuielilor, consumului, condițiilor de trai și a altor indicatori.

În această ordine de idei, instanța apreciază critic, ca fiind neîntemeiată poziția reclamantei reconvenționale privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, în mărime de 1/3 din toate veniturile realizate lunar, **dar nu mai puțin ca din cuantumul unui salariu mediu lunar pe economie**, deoarece pensia de întreținere se încasează, **ținându-se cont de starea materială** a părintelui-tată (în speță), cât și luând în considerație **minimul de existenţă** stabilită de Biroul Național de Statistică pe categorii de populație, ani, medii și semestre, și nicidecum nu se calculează din salariu mediu lunar pe economie.

La pronunțarea acestei hotărîri, instanța se va călăuzi de principiul consacrat în Convenție, în conformitate cu care, **ambii părinți sînt obligați să participe la**

întreținerea copiilor minori, iar, în primul rând, se va ține cont de interesele copiilor minori.

Astfel, instanța a constatat că, ambii soți Russu activează în calitate de profesori de limbi străine la aceeași companie S.C. „GLOBALCONECT" S.R.L., ce reprezintă un centru educațional de limbi străine, iar potrivit adeverinței de salariu nr.6 din 21 iulie 2023, eliberată de conducătorul entității, Tatiana Russu se atestă cert că, Elena Russu este angajată în cadrul companiei menționate *supra* și are un salariu lunar brut stabil, în cuantum de 5 250 lei (f.d.79).

La acest capitol, instanța atestă că, reclamanta reconvențională a anexat la materialele cauzei bonuri fiscale în sume exagerate și considerabile (în mărime totală de 86 601 lei), presupuse a fi cheltuite pe copii săi minori, or, la studierea minuțioasă a acestor cheltuieli, se reține că, ultima a depășit cu mult cuantumul salariului său lunar acordat la locul de muncă, iar în opinia instanței, adeverința de salariu nr.6 din 21 iulie 2023, eliberată de conducătorul companiei nu corespunde realității.

Astfel, în situația în care, mama copiilor minori, Elena Russu are posibilitatea și dorește să suporte cheltuieli exorbitante și prețuri exagerate pentru: îmbrăcămite de sezon, în mărime de 24 384 lei, serbarea zilelor de naștere a copiilor, în mărime de 9 811 lei, birotică și manuale, în mărime de 4 523 lei, plecări/ieșiri la mare, în mărime de 38 631 lei, rezultă cert că, ultima mai are și alte surse de venit, ascunse de instanță, prin urmare, ultima va suporta aceste cheltuieli de sine stătător și pe propria răspundere.

Luând în considerație circumstanțele enunțate *supra*, luate în cumul cu interesul superior al copiilor, care prevalează asupra intereselor părinților, cât și starea materială și situația financiară al tatălui-pârât, instanța de judecată a considerat că este oportun de a stabili și încasa pensia de întreținere pentru copiii minori: Milana și Daniil, în mărime de **1/3 din salariul și/sau din alte venituri**, plătită lunar începând data depunerii acțiunii reconvenționale până la atingerea majoratului copiilor minori.

În acord cu concluziile expuse mai *sus*, instanța de judecată consideră că este parțial întemeiată cerința reclamantei reconvenționale, Elena Russu privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori Milana și Daniil și urmează a fi admisă în parte, prin stabilirea în sarcina lui Anton Russu a obligației lunare de achitare a unei pensiei de întreținere pentru copii minori în mărime de 1/3 din salariul și/sau din alte venituri ale acestuia, începând cu data depunerii acțiunii reconvenționale, adică începând cu 15 mai 2023, și până la atingerea majoratului copiilor, în rest, se resping pretențiile din acțiunea reconvențională, ca neîntemeiate.

Totodată, având în vedere pct.67 al Hotărîrii Curții Constituționale nr.39 din 14 octombrie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a art.art.15 alin.(2) lit.d) și 38 alin.(4) lit.f) Cod de executare al Republicii Moldova, instanța de judecată va dispune ca prezenta hotărîre, în partea plății pensiei de întreținere, urmează a fi executată imediat, la expirarea termenului de 15 zile din data pronunțării.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța reiterează următoarele.

Potrivit art.82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit art.85 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă, *de taxă de stat* pentru judecarea cauzelor civile *se scutesc: reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere.*

Potrivit art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În conformitate cu dispozițiile art.98 alin.(1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi *taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit,* se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Astfel, ținând cont de faptul că, reclamanta reconvențională Elena Russu este scutită prin efectul legii de la plata taxei de stat la înaintarea acțiunii privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori (luând în considerație că, acțiunea reconvențională a fost pusă pe rol la 20 iunie 2023), instanța va încasa de la Anton Russu în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere, în mărime de 150 (o sută cincizeci) lei.

În aceste circumstanțe, instanța de judecată investită cu examinarea litigiului deferit judecății în prezenta speță, nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, de vreme ce concluzia instanţei este consecinţa dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul şedinţelor de judecată, or, în conformitate cu prevederile art.118 alin.(1) sprijinite cu dispoziţia art.119 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

Sintetizând cele expuse mai *sus* și examinând probatoriul administrat la dosar prin raportarea acestuia la prevederile art.art.118, 121-122 Cod de procedură civilă, instanța de judecată conchide că cererea de chemare în judecată înaintată de Anton Russu este întemeiată și urmează a fi admisă, iar acțiunea reconvențională depusă de Elena Russu este întemeiată parțial și urmează a fi admisă în parte.

În rest, se resping pretențiile din acțiunea reconvențională, ca neîntemeiate.

În conformitate cu art.art.37, 63, 74, 75 Cod familiei, art.art.236, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Natalia Zamfir în interesele lui Anton Russu către Elena Russu privind desfacerea căsătoriei.

Se desface căsătoria înregistrată la 04 octombrie 2013, sub nr.***** de OSC sectorul Botanica, municipiul Chișinău între Anton Russu și Elena Russu (Gordienco).

Pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei se încasează taxa de stat în beneficiul statului de la Anton Russu în cuantum de 500% din unitatea convențională, ceea ce

constituie 250 (două sute cincizeci) lei, iar pe Elena Russu a o scuti de la achitarea taxei de stat.

Copia hotărîrii cu privire la desfacerea căsătoriei, în termen de 3 (trei) zile de la rămânerea definitivă, se transmite Serviciului de Stare Civilă.

Se admite parțial acțiunea reconvențională depusă de avocatul Galina Gutium în interesele lui Elena Russu către Anton Russu, intervenient accesoriu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Botanica privind stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori.

Se stabilește domiciliul copiilor minori, *****, a.n.:***** și ***** a.n.:*****, cu mama, Elena Russu, IDNP: *****.

Se încasează de la Anton Russu, a.n.:***** IDNP: ***** în beneficiul lui Elena Russu, a.n.:***** IDNP: ***** pensie de întreţinere pentru copiii minori: *****, a.n.:*****, IDNP: ***** și ***** a.n.:*****, IDNP: ***** în mărime de 1/3 din salariul şi/sau din alte venituri, plătită lunar începând data depunerii acțiunii reconvenționale - 15 mai 2023 și până la atingerea majoratului copiilor.

În rest, se resping pretențiile din acțiunea reconvențională, ca neîntemeiate.

Prezenta hotărîre, în partea plății pensiei de întreţinere, urmează a fi executată imediat, la expirarea termenului de 15 zile din data pronunțării.

Se încasează de la Anton Russu, a.n.:***** IDNP: ***** în beneficiul statului taxa de stat pentru pretenția cu privire la încasarea pensiei de întreținere, în mărime de 150 (o sută cincizeci) lei.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Preşedintele şedinţei
Judecătorul: **Natalia Moldovanu**